

A TENGERRPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. január 9.

4. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 8 hasábos petit sorja 40 fillér.

Mostoha művészeti viszonyaink.

Néhány héttel ezelőtt, Kinszky grófné Pálmay Ilka, akinek vannak valamelyes érde-
mei a magyar színészet körül és aki még pár
évvel ezelőtt is a magyar operett-színpad egyik
büszkesége volt, kénytelen volt áruba bocsáj-
tani bútorait, képeit és szőnyegeit, hogy össze-
szedjen annyi pénzt, amellyel külföldön egy
kis szerény házikót vegyen magának, ahol
élete további részét eltölthesse. Panaszosan,
sírva beszélte ezt el egy újságíróknak, feljaj-
dulva, hogy egész életét a magyar színészetnél
töltötte el, iparkodva annak színvonalát emelni
és most — öregségére — miután többé meg-
felelően nem foglalkoztatják, nem honorálják,
mivel pályafutása alatt vagyont szerezni nem
tudott, kénytelen öszülő hajjal, anyagi gondok-
kal küzdve külföldre menekülni. „Ez a magyar
művész sorsa” mondotta zokogva Pálmay
Ilka.

A tények Pálmay Ilkának adnak igazat.
A magyar művész és művész szegényes vi-
szonyai, elárvult sorsa lépten-nyomon jelente-
zik. A „nemzet csalogánya”, akinek nemcsak a
színészet körül vannak elvülhetlen érdemei,
hanem aki a magyarosítás körül felejtethetetlenül
sokat tett, abból a fizetésből tengeti életét,
amelyet mint a Nemzeti Színház örökös tagja
kap. Hegyi Aranka elszegényedve, mindenkitől
elfeledve élte le utolsó napjait és amikor meg-
halt, néhány kollegán kívül, még a temetőbe
se kísérte ki senki. A Nemzeti Színház egy
másik művésznője, aki két évvel ezelőtt halt
meg, még ennél is mostohább sorsban része-
sült meg élt, és amikor meghalt, alig hangzott
el a koporsójára hulló göringy dőreje, vígan
megpördült a végrehajtó dobja lakásán. Búto-
rait, berendezését, az utolsó szögig elárverez-
ték és gyermekei, — ha egy nemesszívű nő
oltalmába nem veszi őket, — nyomor elé
néznek.

Gyengék, erőtlének azok az anyagi esz-
közök, amelyek a magyar művészet istápolására
állanak. Író, festő, színész ambícióját, igényeit
nem tudja kielégíteni. Nem csoda, ha ilyen
körülmények között a magyar művészet értékes
elemeinek egy tekintélyes része internaciona-
lizmusra törekszik, tudását, művészetét külföl-
dön, hálásabb talajon próbálja érvényesíteni.
És örömeinkre szolgálhat annak konstatálása,
hogy ez a próbálkozás szép sikerrel jár. Ki
mert volna néhány évtizeddel ezelőtt álmódzni
arról, hogy magyar író, magyar muzsikos da-
rabjai a külföld nagy színpadjaira: Bécsbe,
Berlinbe, Hamburgba, Londonba, Párisba, sőt
horribile dictu, Amerikába kerül. Molnár Fe-
renc, Bakonyi és Kálmán, Bródy Sándor és
még többen megmutatták, hogy a magyar iro-
dalomnak létjogosultsága van nyugaton is.
Legközelebb Lengyel Menyhért fog csatlakozni
hozzájuk, akinek Taifun-ja Berlinben kerül elő-
adásra.

Ezeknek elmondását és Pálmay Ilka fel-
jajdulásának ismétlését egy végrendelet teszi
aktuálissá. Egy magyar színésznő, Bulyovszky
Lilla halt meg a napokban Grácban és három
millió koronányi hagyományát Kolozsvárra,
szülővárosára hagyta, hogy ott ebből a pénz-
ből egy lelencházatot alapítsanak. Végrendeleté-
nek igazolása igazi honleányt, az emberbarátot,
a nemes gondolkozású nőt karakterizálja, de
kiáltó fájdalom mostoha művészeti viszonya-
inkra is. Elmondja végrendeletében, hogy a
milliókat külföldön szerezte, mert sivar anyagi
helyzete készítette, hogy elhagyja hazáját és
művészetével külföldieket gyönyörködtessen, de
— írja — „Kolozsvárra hagyom összes vagyono-
mat, nemcsak azért, mert itt születtem, ha-
nem azért is, mert az a husz forint képezi
alapját vagyonomnak, amelyet hajdan én mű-
vészetemért Kolozsvárról kaptam.”

Bulyovszky Lilla tisztességes kamatot
fizetett a husz forintért. Három millió koronát
adott Kolozsvárnak és végrendeletében egy
szelid szemrehányást tesz az országnak, amiért
nem becsüli meg a maga művészeit . . .

V.

Karnevál.

Vizkereszt napjával egy rózsaszínű rovat
lépett be a napilapok szürke hasábjai közé: a
farsang rovata, amely a multságoknak, az ifjú
öröm kinek emblémája. Hivatalosan, a naptári
dátum szerint tehát már megkezdődött Karne-
vál, a minden évben megifjodó Karneval ural-
kodása és nemsokára be fognak népesülni új-
ból a fehér falu, árkádos dísztermek és az osz-
lopsorok kerekre nyírott babérfái mögött újból
elhelyezkednek a muzsikások, hogy végig hege-
düljenek Karnevál frigyrelépését a nemes bokáju
Terpszikóréval. Hosszu sorokban alattvalói tisz-
telgésre eléjük járulnak majd a papjaik: a hab-
könnyű ruhás ifjú lányok és a szálás-vállas,
fürgé lábú leventék; és nemsokára megkezdik
az áldozások bemutatását a tükörsimára kéfélt,
parkett oltárokon. Egynémelyik papnője talán
félszeg tánclepekében fog még a láthatatlan
trónus elé járulni, de szemében ott ragyog
majd az ihletett percek lángja, hogy végre ő
is beállhatott az ünneplő sorba.

Fehér leányszobák titkos álmái, amelyek
megvalósulnak. Áttetszően vékonytalpu bálí
cipellőcskéikben úgy tipegnek fel a lépcsőkön,
mint a tömött, nedves fűvön menekülő najád-
sereg, amelyet valami csepűszakállu, vén sza-
tír kerget. És amint kilépnek az oszlopok alól,
egy csodaszép, mesebeli tündérlugast találnak
maguk előtt. Tündérlugast, amelyben nagy hul-
lámu hömpölygéssel ringanak a táncos párok.
A közepén frakkos urak mészálnak. A csillogó
pompában egyik-másik talán mesebeli herceg-
nek is képzelet magát. Ugy állnak ott tömören,
mint valami sziklaszirt. De amint erősebben és

erősebben fel-felsikong a muzsika, leválik egy-
egy habfodor a teremközép, fekete frakkos szik-
laszirtjéből és nemsokára már egy virágot rin-
gat a tánc hullámokon. Az a virág pedig le-
csukja szemét, mint valami remegő kelyhet,
mert oly szép itt minden, oly változó, oly szí-
nes. És olyan káprázató.

Csoda-e tehát, hogy a meglepetés első
örömeiben eláll egy-egy pillanatra a szív verése,
a tömött, kalászszőke hajakból kihull a vér-
vörös mályva, amelyet égő vallomásként egy
reszkető férfikéz tűzött oda? Csoda-e tehát,
hogy egy-egy fordulónál megtorpadnak a kar-
csu özlábak? Mert ők komolyan veszik a Kar-
nevált és bár maguk előtt is titkolják, de nem
akarják elhinni, hogy az ő uralma is végleges.
És ki tudja, talán nekik van igazuk! Ők nem
törődnek azzal az igazsággal, amelyet azok az
öreg urak találtak ki, akik minden ifjú bolond-
ságra magyarázó cölöpöket tűznek fel az érzé-
sek mappáján és akik azt mondják, hogy far-
sangkor csak azért mulatnak az emberek, hogy
feledjenek. Feledjék az emberi bajokat és nyü-
gös gondokat.

Nem. Ők nem gondolnak arra, mert nekik
még nincsenek fejtegetni való nyugós gondjaik.
Ők mulatnak, mert minden csepp vér, amely a
szívkön átfut, azt diktálja, hogy mulassanak,
mert övük a vigasságok országa. Ők nem hi-
szik, hogy azoknak a szavaknak talán igazsá-
guk is lehet, meg hogy a bálkirálynői trónu-
sokról detronizálni is szokták az uralkodókat.
Detronizálni, hogy a lilomos fejedelmi jogar
helyett acélkötőtűket adjanak a puha, kis ka-
csókba, amelyekkel vásott csemetéknek lyukas
harisnyákat kell majd kifoltozniok.

UJDONSÁGOK.

— A városi tisztviselők fizetésrende-
zése. Megirtuk, hogy Pierrri Konstantin a
rappresentanzától a fizetésemelés előkészítésére
kiküldött bizottság tagja, terjedelmes memoran-
dumban foglalt s általunk már ismertetett fize-
tési táblázat nagy meglegedettséget keltett a
tisztviselők s általában a városi alkalmazottak
közében. Mint értesülünk a fizetésrendezési
bizottság holnap, vasárnap fogja tárgyalni Pierrri
tervezetét. A tanácskozás azonban hosszabb
vitát igényel, mert a Baccich Icilio drtől, a bi-
zottság tagjától kidolgozott fizetésrendezési ter-
vezet szintén holnap kerül a bizottság elé. Ter-
vezete azonban, noha a Pierrri javaslatánál
majdnem kétszer akkora költséget igényel, nem
szolgálja a városi tisztviselők s alkalmazottak
érdekeit. A tisztviselők egyébiránt valamenyien
Pierrrit támogatják s a bizottságban is sok hive
van.

— A fiumei raktárvállalatok minisz-
teri biztosa. Kossuth Ferenc kereskedelmi
miniszter Csöke Ferenc halála folytán a fiumei
raktárvállalatok miniszteri biztosává Hoszpotzky
Alajos miniszteri tanácsost nevezte ki.

— **Az ipartestület ülése.** Az általános ipartestület hétfőn, január tizedikén este kilencedfél órakor igazgatósági ülést tart.

— **Uj csatahajó.** Bécsből jelentik: Ez év tavaszán, legkésőbb április elején a triezsti Stabilimento Tecnico hajógyárból vízre bocsátják a Radetzky-klasszis harmadik csatahajóját. A cs. és kir. haditengerészet e legújabb csatahajóját „Zrinyi” névre fogják keresztelni. Az új csatahajó, amely a magyar hősök egyik legkiválóbbjának nevét fogja viselni, Popper Szigfrid cs. és kir. hajóépítési vezérmérnök tervei szerint, Pitzinger és Palm hajóépítési vezérmérnökök vezetése alatt készült a hajóépítés technikájának legújabb elvei szerint. A „Zrinyi” építésénél szinte kizárólag belföldi, azaz magyar és osztrák anyagot használtak. Abból a célból, hogy a legénység naponta friss kenyeret kaphasson, a hajón sütőkemencét állítanak fel.

— **Letartóztatás természet elleni kihágásért.** Megirtuk, hogy a rendőrség tegnap hajnalban letartóztatta Redl Ármint harminckét éves csákvári illetőségű állítólag tartalékos honvéd-hadnagyot és Kanad János nagykanizsai illetőségű foglalkozás nélküli pincért, aki legutóbb a Caronia kivándorlási hajón volt alkalmazva. A letartóztatás azért történt, mert a két egyén természet elleni kihágást követett el. A letartóztatás után foganatosított orvosi vizsgálat azonban megállapította, hogy az inkriminált cselekmény még nem történt meg. Időközben pedig megérkezett a nagykanizsai rendőrség és a csákvári községi előjáróság távirati értesítése, amely szerint Kanad János büntetlen előéletű, Redl Ármint azonban súlyos bűn terheli. Redl ugyanis mikor a Budapesti Giró- és Pénztár-egyesület tisztviselője volt, az intézett kárára nagyobb csalást követett el és megszökött. Cselekedetéért a budapesti büntetőtörvényszék Redl-t már országszerte köröztette. A rendőrség, miután a bűnügyi nyomozások vezetője mindkettőt kihallgatta, Redl Ármint az iratok kapcsán az ügyészséghez kísértette át, Kanad Jánost pedig illetőségi helyére toloncoltatja.

— **Hajózási konjunkturák az 1910. évben.** Az 1909. év eredményei lezárultak s most már az a kérdés foglalkoztatja az érdekelt tényezőket, hogy mit hoz az 1910. esztendő, miként fognak alakulni az üzleti viszonyok ebben az évben. Nagyjában már ismerjük a kilátásokat és tisztában vagyunk az osztrák tengerhajózási tervekkel is, amelyek a mi hajózási érdekeinket keresztezik. A magyar hajózási társaságok nem terveznek semmi újat és megelégednének a meglévő viszonylatok kedvező kialakulásával. Újabb járatokról és a társaságok fejlesztéséről csak akkor lehet szó, ha a kormány megkötí majd az új szerződéseket s a társaságok nem kénytelenek a bizonytalanságban evickélni. Az osztrák tervekről némi tájékoztatást nyújt az osztrák Lloyd vezérigazgatójának több érdekes közlése, amelyekből megtudhatjuk, hogy különösen a keleti szolgálatban lesz nagy élénkség, mert Kína, India és Japán mint nagy vevők jelennek meg az európai piacokon. A Lloyd ezekre a kilátásokra való tekintettel a keleti járatokat szaporítani fogja. Szaporítja ezenkívül a Délolaszországba irányuló járatokat is, amelyeket a Korinthus-csatorna igénybevételeivel tetemesen meg fogunk rövidíteni. Nagy tervek szönek Ausztriában a triezsti-dalmáciai járatokkal. A cél egyelőre az idegenforgalomnak erre az irányra való terelése. Hogy az osztrákoknak ez az igyekezete sikerrel fog-e járni, majd elvállik. Egyelőre csak annyit konstatálhatunk, hogy az osztrák tengerészet a múlt esztendőben megerősödött és a folyó évben már több igyekezettel és nagyobb áldozatok árán igyekszik szerzett pozícióinkból kivenni.

— **Madrid szabályozása.** Madridban nagyszabású tervet akarnak most évtizedes előkészítés után megalkotni. Körülbelül negyven éve tervezgetik már, hogy Madridnak központját, a Puerta del Solt, (innen indul a forgalom a város összes kerületeibe), az utcáknak mai zeg-zugos tömkelégen keresztül összekötik a San Marcial-térrel és az egészségtelen háztömbökön keresztül széles sugárutat törnek, a melyet kétoldalt kilencemeletes pompás lakóházakkal akarnak beépíteni. Ez az új utat a Puerta

del Solt a Callao-térrel fogja összekötni és innét húzódik majd a San Marcial-térig. A tervnek kivételét spanyol, francia és angol tőkék egyesült szindikátusa biztosítja. Az új sugárut másfél kilométer hosszú lesz és költségeire harmincöt millió pezétát szánnak. Ehhez jön továbbá Madrid városának tizenöt millió pezeta hozzájárulása. Az építési időt nyolc évre tervezik. Természetesen az új építkezések számára huszéves teljes adómentességet biztosítanak, azonkívül az építő szindikátus teljesen szabad kezelt közúti vasut s elektromos közlekedési pont építésére, s az épületek világításának és erőszükségletének elektromos ellátására.

— **Tíz nap alatt Buenos-Ayresbe.** Az argentinai kormány, hogy nagyobb lendületet adjon Európával való összeköttetésének, törvénytervezetet dolgozott ki, mely szerint juttatásban részesít minden olyan tengeri hajót, amely Európából bármilyen uton tíz nap alatt ér le Buenos-Ayresbe. A jutalmat minden gőzös megkapja, amely a Földközi-tenger bármelyik kikötőjéből elindulva 240 óra alatt Argentínába jut le. Mostanáig a leggyorsabban járó hajók, amelyek rendszeres szolgálatot végeznek Argentínába, a Lloyd Italiano gőzösei. Így a „Mol-fetta” Genovából 15 és Barcelonából 14 nap alatt teszi meg az utat Buenos-Ayresbe. A Navigazione Generale olasz hajózási társaság hajóinak már legalább is tizenhat napra van szükségük, míg a hosszú tengeri utat megteszik. Az argentinai kormány jutalmazó tervére azonban a németek máris versenyre készülnek és egy brémai jelentés szerint a hamburg-amerikai társaság elhatározta, hogy négy olyan gőzöst építtet, amely Dél-Európa kikötőiből a legrövidebbre jelzett tiznapos határidőn belül tudja majd az utat Buenos Ayresig megtenni. A németeknek ez az újabb vállalkozása elsősorban is az olasz hajózási társaságok érdekeit fogja érinteni, de ránk is befolyással lesz, amennyiben az argentinai szolgálat ellátásában e hó elsejétől, az osztrák Austro-Amerikanával meg egyezően, az „Adria” magyar hajózási társaság is érdekelve van.

— **Öngyilkos joghallgató.** Kadlubek Jenő budapesti joghallgató, aki mint jelentették, tegnapelőtt egyik fiúmei szállodában öngyilkosságot követett el, tegnap délután temették el. A fájdalomtól sújtott anya tegnap kijelentette egyik rendőrtisztviselő előtt, hogy fia rágalmozója ellen, aki őt halálba üldözte, büntényítő eljárást akar indítani s kérdezősködött az eljárás megindításának módjairól. A rendőrtisztviselő felvilágosításul közölte vele, hogy a rendőrség, minthogy az öngyilkosság oka minden kétséget kizáróan nincs megállapítva, az öngyilkosságra vonatkozó iratokat átteszi a budapesti rendőrséghez, hogy a nyomozást saját hatáskörében indítsa meg.

— **Kalandra vágó diákok.** Ma a kora reggeli órákban az egyik detektív egy didergő gyerekmert kísért a rendőrségre, aki az utcán kóborolt. A rendőrségen a kihallgatás során bevallotta, hogy Graf Lajos tizennégy éves aranyos-gyèresi illetőségű kolozsvári negyedik osztályú gimnazista, aki egy Csap András nevű ismerősével szülei házából Budapestre szökött. A rendőrtiszt kérdéseire elmondotta még, hogy társa a fővárosban messenger boy akart lenni s ezért Budapesten maradt, ő azonban egyedül folytatta útját Fiume felé. A sablonos diákhistorián kívül Graf tett még azonban érdekesebb nyilatkozatot is. Közölte ugyanis, hogy a Budapesten maradt Csap András ismerősének előadásából tudomása van egy harmadik szökevényről is. A harmadikat sohasem látta, a nevét sem tudja, annyit azonban mégis tud, hogy az ismeretlen harmadik szüleinek lakásáról huszonnégyezer korona értékű kötelezvényt és értékpapírt rabolt el s azután megszökött, hogy világot járjon. A rendőrség a szökevény, kalandra szomjas diákot Kolozsvárra kísérteti, egyúttal táviratilag értesítette Graf vallomásától a budapesti és kolozsvári rendőrséget.

— **Fogaskerekű a Monte Maggiorera.** A szomszédos Lovrana község képviselőtestülete most tartott ülésén elhatározta, hogy Lovranából a felette emelkedő Monte Maggiorera vezetendő fogaskerekű vasut ügyét a maga ré-

széről mindenben támogatja. Így anyagi garanciát vállal a befektetendő tőkekamat biztosítására. Az Eder dr. részéről készített terv szerint a Lovranából kiinduló fogaskerekű vasut Draga községen 10 km. hosszúságban jutna fel a Maggiore hegycsúcsra. Tervét az isztriai tartománytanács is pártfogolja. A munkálatok végrehajtása 200.000 koronát igényel. A fogaskerekű végállomásán 100 méternyire a csúcstól modern nagy szállót is terveznek. Ez a megoldás célszerűbb volna a korábban felvett tervnél, amely Abbaziából csak a már meglévő menedékházig kontemplálja a hegyi vasutat, ahonnan még két órányira van a csúc.

— **Eladott osztrák gőzös.** Triestből jelentik, hogy az osztrák Lloyd hajózási társaság egyik régi gőzöst, az „Agliaia”-t a napokban egy olasz vállalkozó-cég potom áron megvásárolta, hogy alkatrészeit mint ócskavasat értékesítse. Az „Agliaia” Spezziába kerül, ahol szét fogják szedni, mert már további szolgálatra alkalmatlan. A hajó 1879-ben a Lloyd triezsti arsenáljában készült. Eladásával az osztrák hajózási társaság flottája 2040 tonnával lett kisebb.

— **A kikötőből.** Január 8. Indult: „Sappho” angol gőzös Hullba 160 tonna fával, 200 tonna babbal és 300 tonna vegyes áruval; „Jadran” osztrák gőzös Makarskába 50 tonna fával és 50 tonna árpával.

— **A Saxonia indulása.** A Cunard hajózási társaság Saxonia gőzöse, ma délután, miután Jekelfalussy Zoltán kamarás, miniszteri tanácsos, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője a szokásos hajóvizsgálatot megtartotta, mintegy másfélezer kivándorlóval Newyorkba indult.

— **Kirándulások a tengeren.** Vasárnap, folyó hó 9-én, kedvező idő esetén, az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Abbaziába a „Szamos” és a „Lovrana” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7-kor. Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 7 órakor este. Menetár oda és vissza személyenként 1.20 korona.

Fiuméből Abbaziába az „Szokol” gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 órakor.

Abbaziából Fiuméba d. e. 10.30 órakor, d. u. 12.30, 3.30 és 5.15 órakor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzökre érvényes jegyek csakis a gőzhajón kaphatók.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel d. u. 2.30 órakor menet Voiosca, Abbazia és Ika érintésével. Indulás Lovranából este 5 órakor és Ika-ból este 5.30 órakor, Abbaziából 5.50-kor. Menetár oda és vissza 80 fillér személyenként.

— **Az abbaziai termes gőzhajójárat.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság holnap, vasárnap, kedvező idő esetén, utolsó járatát este 7 órakor indítja Abbaziából Fiuméba.

Távirat ◀▶ Telefon

Lukács bécsi utját

elhalasztotta.

BUDAPEST, jan. 8. Lukács László megszignált miniszterelnök, aki úgy tervezte, hogy ma este Bécsbe utazik, hogy holnap, vasárnap a királynál megjelenjék s jelentését előterjessze, utazását egyelőre elhalasztotta. Lukács bécsi utazását azért halasztotta el, minthogy a kabinet alakítására vonatkozó tárgyalásait még nem fejezhette be s azonkívül érintkezésbe lépett a függetlenségi és 48-as Justh párttal is. A bécsi utazás, a Wekerle kormány felmentése s a Lukács kabinet kinevezése tehát néhány napi halasztást szenved.

Justhék nem adnak

indemnitást.

BUDAPEST, jan. 8. Minthogy a parlament kooperáló pártjai az indemnitás megszavazása körül elfoglalt álláspontjukban egy-két nap óta ingadozni kezdtek, Lukács László megszignált miniszterelnök jónak látta, hogy a legnagyobb parlamenti párttal, a Justh párttal újabb tanácskozást kezdjen. A tanácskozás ma délelőtt volt Juth Reviczky utcai lakásán,

amelyen Lukács László, Justh Gyula, Holló Lajos s Batthyány Tivadar gróf vettek részt. Az értekezlet féltizenkét óráig tartott, amely után Justh Gyula a következő kijelentést tette a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

A függetlenségi párt Lukács kabinetjének az indennitást *nem adja meg*. A párt álláspontja az, hogy csak olyan kormánynak ad indennitást, amelyben a párt bizik s amelynek céljai ismeretesek. Lukács László Justh ezen kijelentése után eltávozott.

Vavrik igazságügyminiszter.

BUDAPEST, jan. 8. Vavrik Béla, a kuria legidősebb tanácselnöke, akinek Lukács László az igazságügyi tárcát felajánlotta, ma megjelent Lukács lakásán s kijelentette, hogy az igazságügyminiszteri tárcát elfogadja.

Értekezlet a főrendiház

elnökénél.

BUDAPEST, jan. 8. Csáky Albin grófnál, ma délelőtt hosszabb tanácskozás volt, amelyen Khuen-Héderváry Károly gróf és Serényi Béla gróf vettek részt.

Elhunyt selyemgyáros.

SZOMBATHELY, jan. 8. Chardonnet Hilár gróf, a sárvári selyemgyár megalapítója ma Párisban meghalt. A gróf a royalistáknak lelkes hive volt. Ő szervezte Szombathelyen a keresztényszocialista pártot is.

Egy biboros halála.

RÓMA, jan. 8. Santelli, híres biboros ma reggel hirtelen meghalt.

Sikkasztó főhadnagy.

BUDAPEST, jan. 8. A sarajevói rendőrség távirati megkeresést intézett a fővárosi főkapitánysághoz, amelyben azt jelenti, hogy Pachany Jenő főhadnagy több ezer koronát el-sikkasztott az ezred pénztárából s azután megszökött. A sikkasztó főhadnagy állítólag Budapest felé szökött.

Forgáchot visszahívják

Belgrádból.

BÉCS, jan. 8. A „Die Zeit“ jelenti, hogy Forgách János gróf belgrádi követünk már jó ideje visszahívását kérte Belgrádból. Most Aerenthal helyt ad kérelmének és a külügyminiszteriumba helyezi át. Forgách szerezte be tudvalevőleg Belgrádban a „Slovenski Jug“ aktáit, melyekkel Friedjung dr. és a háta mögött álló külügyminiszterium anyira felsült.

Ugy hírlik, hogy Simic bécsi szerb követ is megváltik állásától.

Amnesztia Boszniában.

BÉCS, jan. 8. A „Slawische Correspondenz“ arról értesül Serajevoból, hogy a hivatalos körökből származó információk szerint január második felében a bosnyák-hercegovinai alkotmány életbeléptetésén kívül a politikai bűnösök részére is amnesztiát adnak.

Véres összeütközés a török montenegrói határon.

BELGRÁD, jan. 8. A „Politika“ című újság jelenti Priepoljéból: A török-montenegrói határon Proscenje mellett véres összeütközés történt török és montenegrói csapatok között. A törökök egy birkanyáját akartak elhajtani, mikor a montenegróiak meglepték őket. Heves tüzelés fejlődött ki, melynek folyamán husz török katonát és egy török csendőrt megöltek. A montenegróiak veszteségei ismeretlenek. Plevljéből ágyukkal felszerelt török segédcsapatokat küldtek a határra.

Véres kardpárbaj.

KÉSMÁRK, jan. 8. Ostroluczky Béla százados ma véres kardpárbajt vívott Tomori Gyula megyei tisztviselővel. A második összecsapásnál Tomori életveszedelemesen megsebesült. A párbaj oka az volt, hogy a századas Tomorit az utcán szóváltás közben tetteg inzulálta.

Finnország.

SZENT-PÉTERVÁR, jan. 8. A helsingforszi ügyvédi kamara az új finnországi szenátus határozmányait törvénytelennek mondotta és felszólította a lakosságot, hogy bizonyos adókat tagadjon meg.

Vasuti szerencsétlenség.

MILANO, jan. 8. Foggia állomás közelében tegnap két személyvonat összeütközött. Hat utas meghalt, husz súlyosan megsebesült és 20 vasuti kocsi pozdorjává tört.

Megtámadott angol miniszter.

LONDON, jan. 8. Wednesburyban történt tegnap, hogy Burns közmunkaminiszter egy választói népgyűlésről a városházáról jövet éppen fel akart szállni az automobilra, mikor egy férfi rárohant és fojtogatni kezdte. Burns dulakodott támadójával, aki sokkal erősebb volt és földre teperte a minisztert. Rendőrök jöttek Burns segítségére s a merénylő kerekelt oldott.

Üvegből táplált

gyermek, rózsás és teli arczuakká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jótéveszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t

nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kétségkívül bármilyen okból eredő erőhianyatlás és gyengeség ellen.

A Scott-féle Emulsió a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógyszerárban.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolcsóbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelen-gyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Színes és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX
LÉLET-ÉGYÉNYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúknak bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC. JECHÉL cégnél.

Butorozott szoba

(villanyvilágítás és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Hetedik Évfolyam.

„A Tengerpart“

január 1-én hetedik évfolyamát kezdte meg. Hat esztendő munka van mögöttünk, hat esztendő becsületes munka. Küzdöttünk az igazságért, pártolói voltunk minden nemesnek, szépnek és gyakran egyedül állottunk olyan harcban, amelyben lassan és fokozatosan ugyan, de végül mellénk szegődött a győzelem.

A Tengerpart

ébresztette fel a fiumei magyarságban az összefatás érzetét. Sorra alakultak az utóbbi időben a magyar kulturális intézmények, a régi egyesületek is megerősödtek s most hogy megszabadultuk egy elhibázott, kapkodó politika béklyóitól, bizalommal és fokozott reménységgel nézhetünk a jövőbe.

A Tengerpart

a közönség szeretete és ragaszkodása folytán megingathatlanul erős és e város közéletében hatalmas tényezővé nőtt meg s mi csak természetes feladatunknak tesszük eleget, ha most megerősödött szavunkkal viszont a magunk részéről segítjük és mozdítjuk elő mindazt, a mi a fiumei magyarság anyagi és erkölcsi pozíciójában még megerősítésre szorul. Igen sok még a tennivalónk, de ha ez az ut nehéz és tövises is lesz, mi nem térünk le róla. *Küzdeni fogunk a jövőben is a magyarság igazáért, a magyar szó és a magyar kultúra terjesztéséért társadalomban és közintézményeinkben.* A ki ezt a törekvésünket támadja vagy a ki ellenségeinkkel paktálva hitvány anyagi előnyök fejében elaltatni vagy megbénítani igyekszik e küzdelmünket, az szemben találja magával „A Tengerpart“-ot.

A Tengerpart

nem szolgálja senkinek s semmiféle pártnak s nem kötelezi semmiféle tekintet. Kiméletlenül a nyilvánosság elé hurcolunk mindent, amiben ennek a városnak és e város magyarságának kárát látjuk. Azt akarjuk, hogy Fiume gazdag és hatalmas, kereskedelmében és iparában döntő súlyú és érzéseiben magyar legyen. E munkánkhoz kérjük minden becsületes ember támogatását.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hetedik Évfolyam.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy hóra 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap utján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Varieté Hotel Susak

Esténiént elsőrendű művészi erők fellépte.

Renée Hallois táncosnő,
Drexler Adolf kómikus,
Denis Liliam amerikai ének. és tánc.
Virágvölgyi Sárika magyar szubrett,
Breda Joseph kómiku,
Rudolfi R. Jargon kómikus,
Santhaly Lucie német sanzonett,
Gergely Nusi szubrett,
Wirth Lona énekes szubrett,
Nichette Ottilie átváltozó táncosnő.
Végül kitűnő bohózat:
Serenissimus a Varietében.

Kezdeté 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Fizetéses gyakornok vagy

fiatal komptoirista

helybeli irodába azonnal felvétetik.
Cím a kiadóban.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

Fiume, Via del Governo 2 II. emelet.
A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lamos arcmasszázs (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

KASTIANA

Fényképész Műterme

Fiume, Scoglietto-tér.

Az 1909-iki antwerpeni vilákiál-
lításán nagy aranyéremmel, diszke-
resztel és elismerő oklevéllel kitűn-
tetve, a modern fényképészet terén
mindennemű munkát művészi ki-
vitelére, mint fényképeknek platin-
kivitelben való előállítására, nagyítá-
sokra, pastell és aquarell képek,
fényképes levelező lapok készítésére
stb. ajánljok.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és
Adamich utca sarkán, (az Adria palotá-
val szemben).

Gróf Pejacevics féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása.

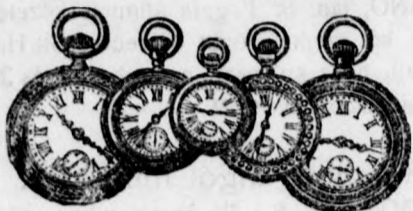
Frissen érkezett méz

tej, tejföl, turó és vaj

nagyban és kicsinyben. TELEFON 53

Fiume első, legnagyobb és
legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
CHRONOMÉTER ÉS MŰRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-
hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban
és chronométerekben.

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.
Jó munkáért kezességet vállalom s
javításokat pontosan eszközölök.
Meghívásra házhöz jövök.

Kiváló tisztelettel
Brávác Zózsef

Rosenberger B.

nagy butorraktára

Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrászsüte-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda
frissítő italok, likörök és finom
borok.

A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.

Modern

hálószobák és
ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Kitűnő italok.

Előzékeny kiszolgálás.

Magyar lapok.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel
Consorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti
con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. emelet

megnyitotta az 1910 január 1-én kezdődő

VIII. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1910 jan. 1-én
kezdődő 260 heti vagy 60 havi részletben való visz-
szafizetésre;

alkalmat ad minden tagnak célszerű takarékosagra legalább heti 1
koronás bevezetésével, melynek révén a tag a társaság
jövedelmében is osztozik

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:
Via Lod. Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott
köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyájkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

F. ö- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

ELJEN!

Egger-mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam
János, Prodam F. Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvétetnek
a kiadóhivatalban.